

Technische inspectie groenareaal - gemeente IJsselstein

Opdrachtgever : Gemeente IJsselstein
Locaties : Bebouwde kom en buitengebied gemeente IJsselstein
Schouwperiode : Augustus – oktober 2022
Datum rapport : 13 april 2023
Versie : Definitief

Colofon

Titel: Rapport technische inspectie groenareaal

Auteur(s): Joost Schalk en Mijndert Jan van Lavieren

Opdrachtgever: Gemeente IJsselstein

Opdrachtnemer: Groentechnisch adviesbureau De Slijpkruik B.V.

© De Slijpkruik B.V., februari 2023, 6733 BZ Wekerom

© Gemeente IJsselstein, februari 2023, postbus 26, 3401 BK IJsselstein

Inleiding

Doel

De monitoring van de technische staat geeft een beoordeling van het onderhoud in relatie tot het duurzaam in stand houden van een beheergroep (het kapitaal van de groenbeheerder). De technische kwaliteit van het groenareaal kan snel veranderen door bijvoorbeeld droogte, ziekte en aantastingen of door naastliggende werkzaamheden die zijn uitgevoerd. Het doel van de inspectie is om gemeente IJsselstein inzicht te geven in de huidige staat van het groenareaal. Met de kennis uit dit rapport geven wij inzicht. De gemeente kan hiermee probleempunten constateren, een prioriteitenlijst opstellen en het benodigde budget voor de renovatie voor de komende jaren bepalen en vaststellen.

Werkwijze

De scope van de inspectie omvat de bebouwde kom en het buitengebied van gemeente IJsselstein. De aanwezige groenvakken zijn op te delen in verschillende beheergroepen, die vervolgens worden geïnspecteerd volgens specifieke beeldmeetlatten per beheergroep. Deze meetlatten zijn weergegeven in bijlage 1.

De volgende hoofd- en beheergroepen zijn geïnspecteerd:

Hoofdgroep	Beheergroep
Beplanting (24% van het totale groenareaal)	Bodembedekkers
	Elzenhaag
	Heester algemeen
	Vaste planten
	Bosplantsoen/struweel
	Botanische roos
	Struikroos
	Scheutbloeiër
	Haag (0-80 cm)
	Haag laag (80-120 cm)
	Haag middelhoog (120-180 cm)
	Haag hoog (180-320 cm)
Gras (76% van het totale groenareaal)	Bollen en knollen
	Gras rondom sportvelden
	Gras algemeen
	Gras begraafplaats
	Gras trapvelden
	Ruw gras 1 x maaien en afvoeren
	Ruw gras 2 x maaien
	Ruw gras 2 x maaien en afvoeren
	Ruw gras 2 x maaien en zuigen
	Ruw gras 3 x maaien
	Ruw gras 5 x maaien

Tabel 1: Voorkomende beheergroepen

Methodiek

Om tot een eindbeoordeling te komen betreffend de technische staat van een groenvak, wordt gebruik gemaakt van een scoretabel (matrix). Deze matrix (zie bijlage 2) is een rekenmiddel waarmee de uiteindelijke score van een groenvak wordt bepaald. De matrix bevat twee onderdelen die aangepast zijn aan de specifieke eisen van de gemeente IJsselstein; procentuele verhouding tussen de beeldmeetlatten (weging) en de meegegeven waarde in verhouding tot de kwaliteit (waardegetal). De weging en het waardegetal zijn bepaald op advies van De Slijpkruik en in overleg met gemeente IJsselstein.

Door het bepalen van de weging en het waardegetal wordt per beeldmeetlat en kwaliteitsniveau een somwaarde berekend. Het optellen van deze somwaardes leidt tot de eindscore van het groenvak. Deze eindscore leidt tot een urgentieniveau incl. consequenties (zie tabel 3).

Per beheergroep worden verschillende beeldmeetlatten gebruikt om een vak te beoordelen op kwaliteit. Hoe de beeldmeetlatten zich binnen een beheergroep onderling verhouden is procentueel weergegeven. Vervolgens is voor de verschillende kwaliteitsniveaus aangegeven hoe zwaar deze wegen. Dit verschilt per beeldmeetlat. De scores voor de kwaliteitsniveaus worden hieronder toegelicht:

Score	Kwaliteitsniveau
0	geen ongeregelgheden voorzien bij beheer en instandhouding
1	enigszins problemen voorzien bij beheer en instandhouding
2	matige kwaliteit van het groenperceel, maatregelen voor verdere instandhouding nodig
3	afgekeurd groenperceel, spoedig ingrijpen vereist

In tabel 2 leggen we bovenstaande uit aan de hand van een voorbeeld: tijdens de inspectie is een heestervak als volgt beoordeeld: Groen beplanting beschadigingen: **B**, Woekeronkruiden: **A**, Heester kaal oppervlak: **C** en Heester snoeibeeld: **A+**. De matrix wordt dan als volgt ingevuld:

Beeldmeetlat	Kwaliteit	Weging beeldmeetlat	Waardegetal van kwaliteit	Formule	Somwaarde
Groen beplanting beschadigingen	B	35%	1	$=0,35 \times 1$	0,35
Woekeronkruiden	A	10%	0	$=0,1 \times 0$	0
Heester kaal oppervlak	C	45%	3	$=0,45 \times 3$	1,35
Heester snoeibeeld	A+	10%	0	$=0,1 \times 0$	0
Eindscore:					1,7

Tabel 2: Voorbeeldberekening matrix

Het heestervak uit tabel 2 heeft een eindscore van 1,7 en valt binnen de categorie urgentieniveau middel.

Score	Urgentieniveau (van ingrijpen)
0-1	Laag (ingrijpen na drie jaar)
1-2	Middel (ingrijpen binnen drie jaar)
>2	Hoog (ingrijpen binnen één jaar)

Tabel 3: Overzicht eindscores en urgentieniveaus

Inhoud technische inspectie

Tijdens de inspectie zijn de bovengenoemde beheergroepen geïnspecteerd op basis van criteria uit de relevante schaalbalken van de Kwaliteitscatalogus Openbare Ruimte 2018 van het CROW.

In elk van de 11 genoemde wijken is per beheergroep 100% van het aanwezige oppervlakte beoordeeld.

Wijkindeling	Oppervlakte geïnspecteerd in m ²
Achterveld	248024
Buitengebied	214369
Europakwartier	120434
IJsselveld-Oost	172138
IJsselveld-West	137700
Industrieterrein Lage Dijk	40394
Kasteelkwartier	82086
Paardenveld	91204
Sportpark Groenvliet	40571
Sportpark IJsseloevers	25537
Zenderpark	355439
Totaal	1527900

Opbouw analyse

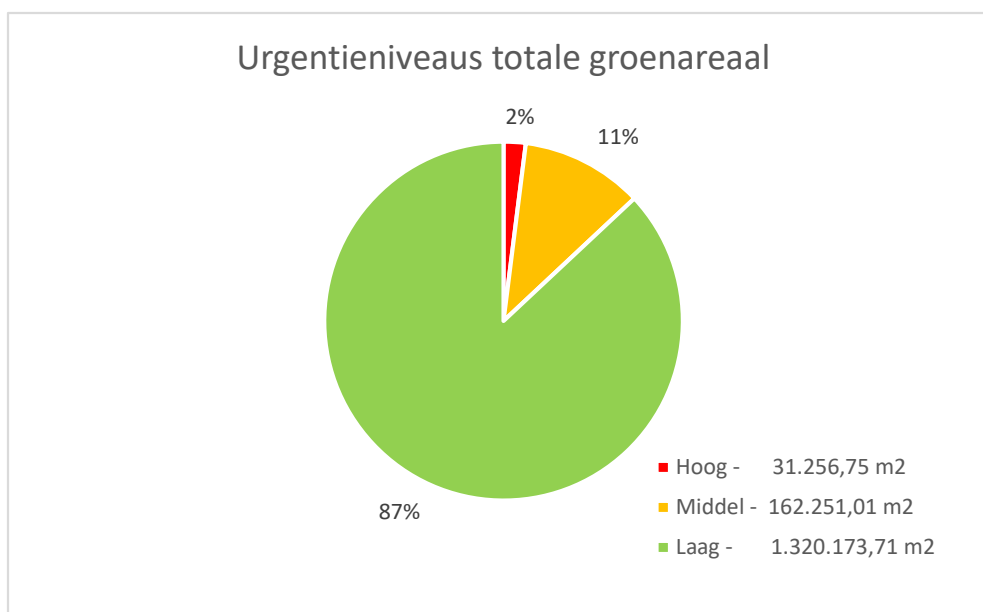
De analyse van de uitkomsten van de inspectie is opgebouwd op basis van de indeling van de beheergroepen van gemeente IJsselstein. Per beheergroep wordt beschreven wat de uitkomsten van de inspectie zijn. De analyse richt zich op het urgentieniveau van de geïnspecteerde beheergroepen en de oorzaak van de laagste scores. Ook wordt er een algemene analyse voor het gehele groenareaal, een per hoofdgroep en een per wijk gepresenteerd.

Analyse

Algemene analyse

De algemene analyse gaat in op de urgentieniveaus van het totale groenareaal (gras en beplanting). Een overzicht van de niveaus is hieronder weergegeven. Het weergegeven percentage in de onderstaande diagram heeft betrekking op de geïnspecteerde vakken. 87% van het oppervlak heeft een laag urgentieniveau, dit betekent dat geadviseerd wordt om in te grijpen na drie jaar. 11% ligt op urgentieniveau middel (ingrijpen binnen drie jaar) en slechts 2% op niveau laag (ingrijpen binnen één jaar).

Tijdens de inspectie zijn vakken aangetroffen waarbij zaailingen de overhand hebben gekregen en de oorspronkelijk vegetatie verdringen. De vakken met een hoge aanwezigheid van zaailingen worden als slecht beoordeeld.

Aanvullende constatering

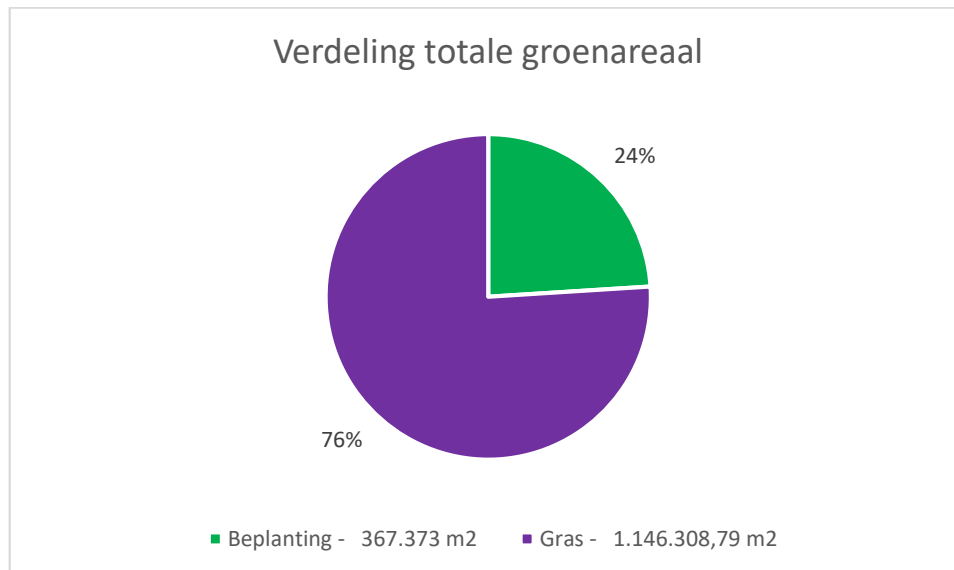
- Zoals uitgelegd in de aanleiding, is er een registratieoptie toegevoegd aan de reguliere beeldmeetlatten: *Vak neigt naar bosplantsoen*. Dit is teruggevonden in 244 vakken. Deze (heester)vakken zijn onvoldoende of niet op de juiste manier beheerd, waardoor het bosplantsoen is geworden. Deze vakken hebben allemaal een snoeiachterstand van 5 tot 10 jaar.
- Er zijn in 16 vakken invasieve exoten geconstateerd (reuze berenklaauw, Japanse duizendknoop en springzaad).
- Tijdens de inspectie is er door visuele inspectie extra gelet op de geometrie/afmetingen van de vakken. In 100 vakken is er een afwijking in de geometrie gevonden. Dit betekent Dit zijn veelal afwijking in vakken waar herstelwerkzaamheden hebben plaatsgevonden.
- 149 vakken zijn in eigen beheer of illegaal in gebruik zijn genomen. Het gaat met name om boomspiegels en kleine vegetatievakken gelegen voor woningen.

Aanvullende constatering	Aantal vakken	Oppervlakte in m²
Neigt naar bosplantsoen	244	40319
Invasieve exoten	16	Punten op kaart aangegeven
Afwijking in geometrie	100	21272
Zelfbeheer/illegaal in gebruik genomen	149	10059

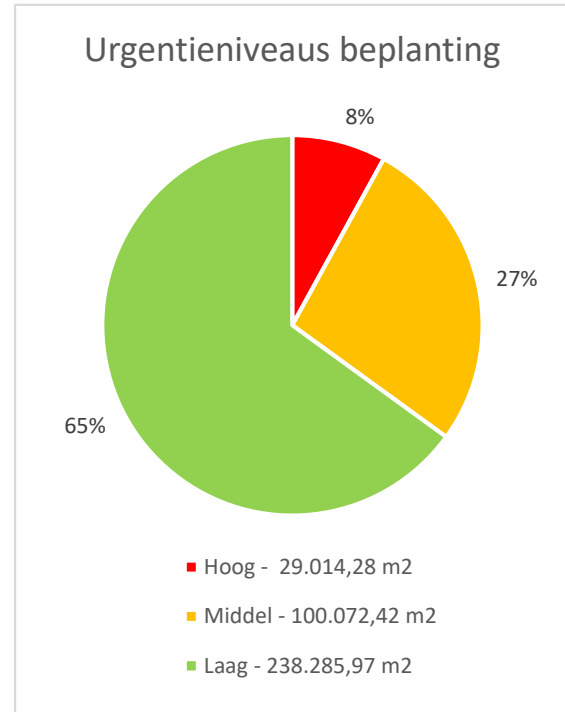
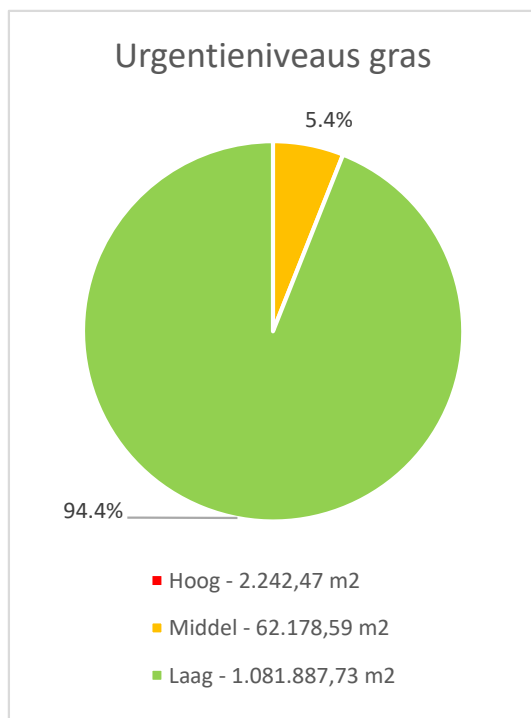
Tabel 4: Aanvullende constatering

Analyse hoofdgroepen gras en beplanting

Het totale groenareaal bestaat uit de hoofdgroepen gras en beplanting. 76% van het areaal bestaat uit gras, 24% uit beplanting.

In de diagrammen hieronder tonen we de urgentieniveaus van de hoofdgroepen gras en beplanting. 0% van het gras ligt op urgentieniveau hoog (ingrijpen binnen één jaar). Bij beplanting is dit 8%. In beide hoofdgroepen ligt het overgrote deel (gras 94% en beplanting 65%) op urgentieniveau laag (ingrijpen na drie jaar). Daarnaast valt op dat een derde van de beplanting binnen drie jaar gerenoveerd dient te worden.

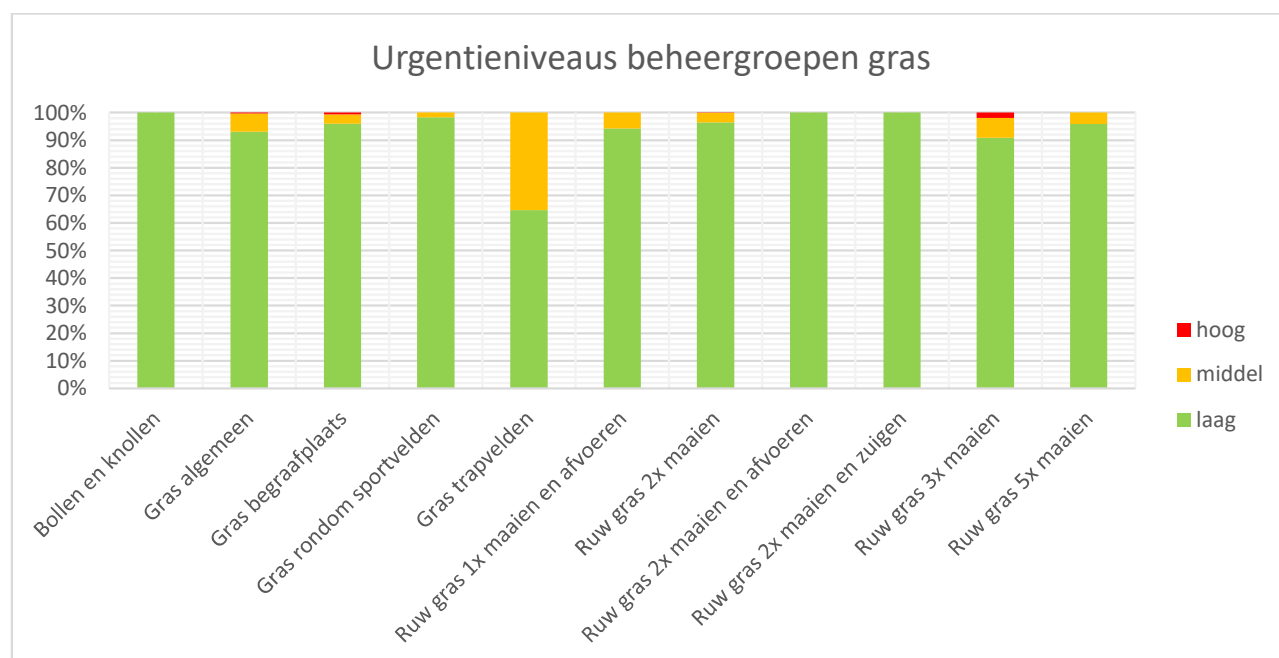

Analyse per beheergroep

In de staafdiagrammen hieronder tonen we de aandachtspunten per beheergroep.

Gras

Eerst kijken we naar de beheergroepen die vallen onder de hoofdgroep 'gras'. De beheergroep 'bollen en knollen' ligt voor 100% op urgentieniveau laag (ingrijpen na drie jaar). Daarnaast ligt van beheergroep 'gras trapvelden' 35% op urgentieniveau middel (ingrijpen binnen drie jaar). Door het intensieve gebruik van de grasmatten beschadigt de vegetatie en ontstaan er kale plekken.

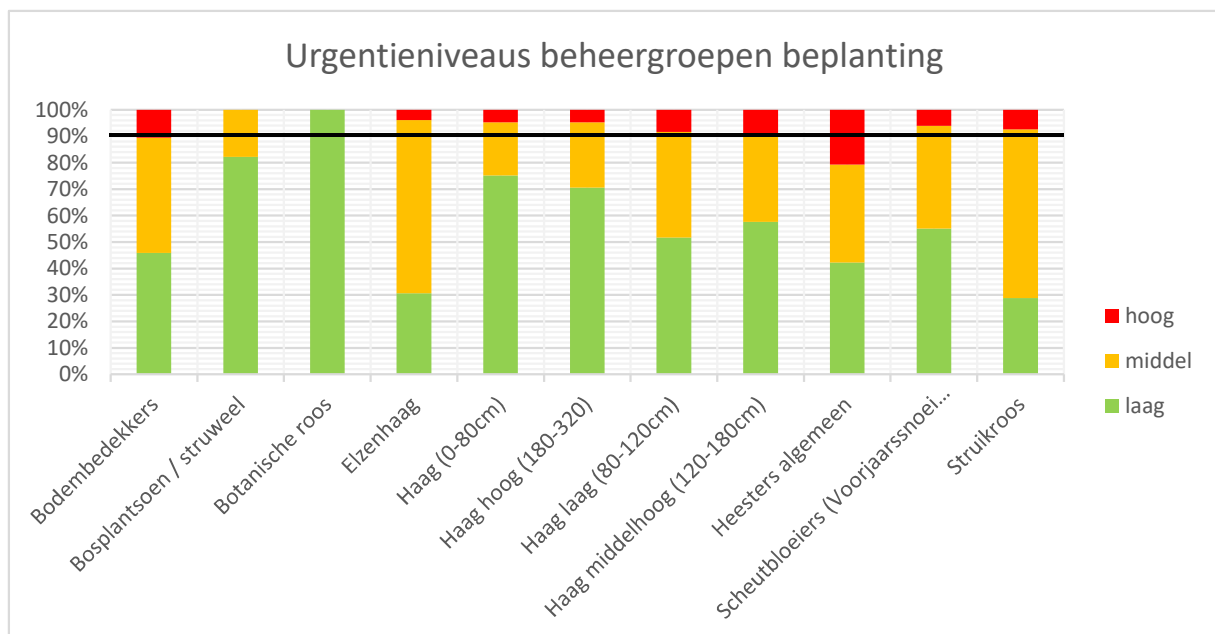

Beplanting

Als we kijken naar de beheergroepen die vallen onder de hoofdgroep 'beplanting', valt op dat beheergroep 'elzenhaag' voor een hoger percentage op urgentieniveau middel (ingrijpen binnen drie jaar) ligt dan urgentieniveau laag (ingrijpen na drie jaar). De reden hiervoor is dat de aanwezige elzenhagen voor het grootste gedeelte niet meer bestaan uit hagen. De individuele planten zijn veelal uitgegroeid tot solitaire bomen en hebben een grote snoeiachterstand.

Daarnaast valt op dat van beheergroep 'heesters algemeen' bijna 21% op urgentieniveau hoog (ingrijpen binnen één jaar) ligt. Ook ligt 37% op urgentieniveau middel (ingrijpen binnen drie jaar). Bij beheergroep 'struikroos' ligt het grootste gedeelte op urgentieniveau middel (ingrijpen binnen drie jaar), maar liefst 64%. De reden hiervoor is dat een groot aantal vakken bij beeldmeetlat 'kaal oppervlak' beoordeeld zijn met niveau D. Doordat er in de afgelopen tijd in 3% van het groenareaal bomen zijn gerooid, is de vegetatie beschadigd en zijn er kale plekken ontstaan. Ook zijn veel vakken aangetast door de droogte, waardoor planten zijn doodgegaan. Op beeldmeetlat 'beschadigingen' zijn deze vakken dan afgekeurd.

Tot slot neigt 3% van de heestervakken naar bosplantsoen omdat er niet tijdig, of niet goed, beheer plaatsgevonden heeft. Dit heeft geresulteerd in onherstelbare schade, waardoor deze vakken in zijn geheel zijn afgekeurd en urgentieniveau hoog (ingrijpen binnen één jaar) hebben gekregen.

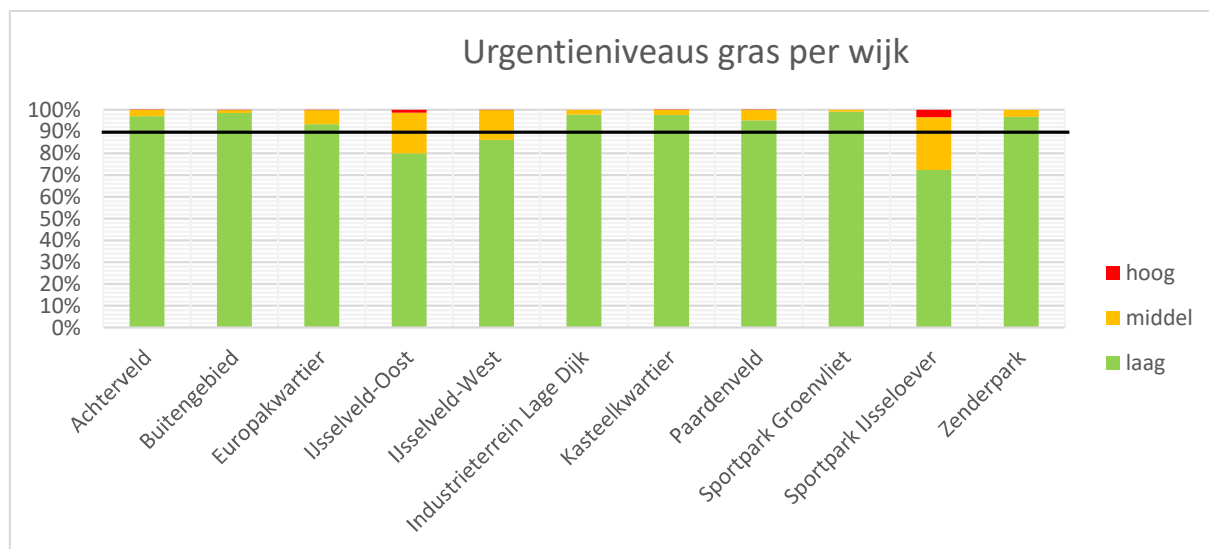

Analyse per wijk

Tijdens de inspectie is opgevallen dat er zichtbaar kwaliteitsverschil is tussen de verschillende wijken. Met onderstaande analyse maken we inzichtelijk of en hoe deze verschillen terug te zien zijn in de urgentieniveaus en verzamelde gegevens.

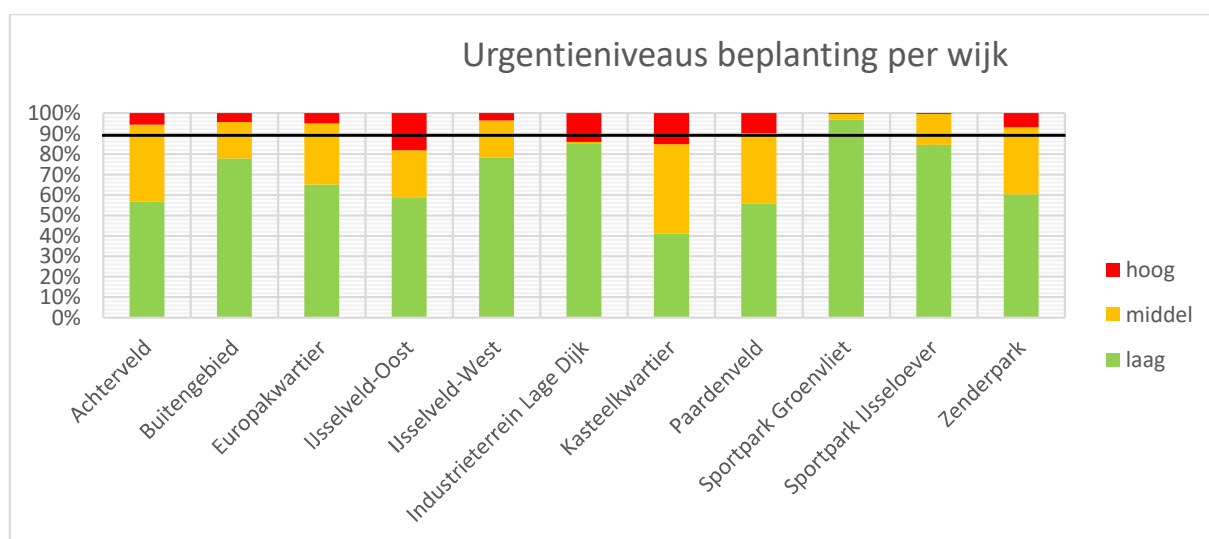
Gras

Wat opvalt is dat de kwaliteit enigszins verschilt per wijk, maar er geen grote uitschieters bij zitten. De wijk IJsselveld-Oost heeft relatief veel vakken op urgentieniveau middel (ingrijpen binnen drie jaar), namelijk 19%, net als Sportpark IJsseloever (24%). Op industrieterrein Lage Dijk, sportpark Groenvliet en in het buitengebied ligt minder dan 2% op urgentieniveau middel (ingrijpen binnen drie jaar) of hoog (ingrijpen binnen één jaar). Gras ligt over het algemeen op urgentieniveau laag (ingrijpen na drie jaar).

Beplanting

In de wijk Kasteelkwartier ligt procentueel de meeste beplanting op urgentieniveaus middel (ingrijpen binnen drie jaar) en hoog (ingrijpen binnen één jaar). Tijdens de inspectie was zichtbaar dat veel vegetatie een snoeiachterstand en kale plekken heeft en woekeronkruiden bevat. Sommige vakken bevatten zelfs geen vegetatie en liggen braak.

Wijk		Bodem bedekkers		Bosplantsoen/struweel		Bollen en knollen		Botanische roos		Elzenhaag		Gras algemeen		Gras begraafplaats					
Achterveld		68%	33%	0%	68%	32%	0%	100%	0%	0%	17%	78%	6%	98%	2%	0%	100%	0%	0%
Buitengebied		N.V.T	N.V.T	N.V.T	79%	21%	0%	100%	0%	0%	20%	80%	0%	93%	7%	0%	N.V.T	N.V.T	N.V.T
Europakwartier		57%	43%	0%	86%	14%	0%	100%	0%	0%	100%	0%	0%	91%	9%	0%	N.V.T	N.V.T	N.V.T
IJsselveld-Oost		83%	17%	0%	69%	31%	0%	100%	0%	0%	100%	0%	0%	78%	20%	2%	N.V.T	N.V.T	N.V.T
IJsselveld-West		33%	67%	0%	81%	19%	0%	100%	0%	0%	0%	100%	0%	87%	13%	1%	97%	2%	1%
Industrieterrein Lage Dijk		N.V.T	N.V.T	N.V.T	100%	0%	0%	100%	0%	0%	0%	50%	50%	98%	2%	0%	N.V.T	N.V.T	N.V.T
Kasteel kwartier		74%	26%	0%	67%	33%	0%	100%	0%	0%	50%	50%	0%	93%	6%	0%	N.V.T	N.V.T	N.V.T
Paardenveld		83%	17%	0%	75%	25%	0%	100%	0%	0%	50%	50%	0%	97%	2%	1%	N.V.T	N.V.T	N.V.T
Sportpark Groenvliet		N.V.T	N.V.T	N.V.T	100%	0%	0%	N.V.T	N.V.T	N.V.T	0%	100%	0%	94%	6%	0%	100%	0%	0%
Sportpark IJsseloever		N.V.T	N.V.T	N.V.T	61%	39%	0%	N.V.T	N.V.T	N.V.T	N.V.T	N.V.T	N.V.T	N.V.T	N.V.T	N.V.T	N.V.T	N.V.T	N.V.T
Zenderpark		76%	23%	0%	63%	37%	0%	N.V.T	N.V.T	N.V.T	63%	35%	2%	94%	6%	0%	100%	0%	0%

Wijk	Gras rondom sportvelden		Gras trapvelden		Hagen		Heesters algemeen		Ruw gras		Scheutbloeiers		Struikroos								
Achterveld	N.V.T	N.V.T	N.V.T	57%	43%	0%	90%	8%	2%	68%	30%	1%	99%	1%	0%	100%	0%	0%	N.V.T	N.V.T	N.V.T
Buitengebied	N.V.T	N.V.T	N.V.T	N.V.T	N.V.T	N.V.T	48%	41%	10%	N.V.T	N.V.T	N.V.T	96%	3%	0%	N.V.T	N.V.T	N.V.T	N.V.T	N.V.T	N.V.T
Europakwartier	N.V.T	N.V.T	N.V.T	100%	0%	0%	93%	7%	0%	71%	27%	2%	90%	8%	2%	N.V.T	N.V.T	N.V.T	N.V.T	N.V.T	N.V.T
IJsselveld-Oost	N.V.T	N.V.T	N.V.T	67%	33%	0%	67%	33%	0%	54%	38%	9%	87%	11%	3%	100%	0%	0%	100%	0%	0%
IJsselveld-West	N.V.T	N.V.T	N.V.T	50%	50%	0%	83%	15%	2%	78%	19%	3%	90%	10%	0%	74%	26%	0%	N.V.T	N.V.T	N.V.T
Industrieterrein Lage Dijk	N.V.T	N.V.T	N.V.T	N.V.T	N.V.T	N.V.T	83%	17%	0%	89%	11%	0%	96%	4%	0%	N.V.T	N.V.T	N.V.T	N.V.T	N.V.T	N.V.T
Kasteel kwartier	N.V.T	N.V.T	N.V.T	N.V.T	N.V.T	N.V.T	73%	25%	2%	58%	37%	5%	99%	1%	0%	63%	38%	0%	N.V.T	N.V.T	N.V.T
Paardenveld	N.V.T	N.V.T	N.V.T	100%	0%	0%	76%	19%	5%	38%	40%	22%	95%	5%	0%	N.V.T	N.V.T	N.V.T	27%	67%	7%
Sportpark Groenvliet	75%	25%	0%	N.V.T	N.V.T	N.V.T	100%	0%	0%	50%	25%	25%	100%	0%	0%	N.V.T	N.V.T	N.V.T	N.V.T	N.V.T	N.V.T
Sportpark IJsseloever	N.V.T	N.V.T	N.V.T	N.V.T	N.V.T	N.V.T	80%	20%	0%	33%	50%	17%	73%	18%	9%	N.V.T	N.V.T	N.V.T	N.V.T	N.V.T	N.V.T
Zenderpark	N.V.T	N.V.T	N.V.T	67%	33%	0%	91%	8%	1%	69%	24%	7%	100%	0%	0%	86%	14%	0%	N.V.T	N.V.T	N.V.T

Tabel 5: Urgentieniveaus per beheergroep per wijk

Als er N.V.T. staat, betekent dit dat de betreffende beheergroep niet aanwezig is in die wijk.